

SZOCIÁLIS ALAPISMERETEK ÉRETTSÉGI VIZSGA

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint		Emelt szint	
Írásbeli	Szóbeli	Írásbeli	Szóbeli
180 perc	15 perc	180 perc	20 perc
100 pont	50 pont	100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli	Szóbeli	Írásbeli	Szóbeli
A vizsgázó biztosítja	szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép; körző; vonalzó.	NINCS	szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép; körző; vonalzó.	NINCS
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS

Nyilvánosságra hozandó anyag nincs.

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Középszint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
180 perc	15 perc
100 pont	50 pont
Feladatlap	Szociális alapismeretek tételsor alapján témakörök bemutatása
180 perc	
Szociális alapismeretek központi írásbeli feladatsor megoldása	
100 pont	

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

A központilag összeállított írásbeli vizsga célja, hogy ellenőrizhető képet adjon a vizsgázó szociális alapismeretek tantárgyi tudásáról az ismeretek, a megértés és az alkalmazás tekintetében egyaránt. A vizsga elősegíti, hogy a vizsgázók teljesítményei, az egyes iskolákban folyó vizsgák összemérhetőek legyenek, és hozzájárulhat ahhoz is, hogy az oktatás eredményessége objektívebben mérhető legyen.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Tartalmi szerkezet

A középszintű érettségi vizsgán az írásbeli összpontszám egyrészt a szociális alapismeretek írásbeli központi kérdéssor egyszerű, rövid választ igénylő (teszt jellegű) kérdéssorának megválaszolásával, másrészt a szociális alapismeretek szöveges (kifejtendő írásbeli) feladatok megoldásával érhető el.

A központi írásbeli ismeretanyagának összeállítása az egyes témakörökhöz tartozó részletes követelményeken alapul. A feladatsorban a tanult modulok fogalmai, törvényszerűségei, jelenségei és összefüggései a pszichológia (30%), a társadalomismeret (30%), a szociálpolitika (20%), a gondozástan (10%), az egészségügy (10%) arányában jelennek meg. A kérdéstípusok az előírt ismeret és képesség jellegű követelményeknek felelnek meg.

Szociális alapismeretek írásbeli szöveges feladatainak megoldásai alkalmazás jellegű követelményekre is építenek.

Feladatok és a feladatok jellemzői

Kompetenciák	%
Problémaközpontú gondolkodás	20
A szaknyelv alkalmazása	25
A feladat megértése, témataratás, a lényeg kiemelése	25
Az ember elhelyezése társas környezetében	30
Összesen	100

Lehetséges feladattípusok

1. Dokumentumok egy-egy részletének összehasonlítása, a különbségek okainak értelmezése
2. Dokumentumok alapján következtetések, értékelések megfogalmazása
3. Fogalmak magyarázata, értelmezése, hozzárendelése korhoz, területhez, személyekhez
4. Események, feladatok közötti sorrendiség megállapítása
5. Ok-okozati összefüggések feltárása, az eltérések bemutatása, elemzés
6. Célok és következmények megkülönböztetése
7. Tényadatok rendezése megadott szempontok szerint
8. Egyszerű ábra, séma, táblázat készítése, kiegészítése
9. Esszé készítése
10. Döntési helyzetek elemzése
11. Teszt jellegű feladatok: egyszerű választásos, hibakereső, relációanalízis stb.
12. Egyéb

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelésnél kötelező a központilag összeállított javítási-értékelési útmutatónak való megfelelés. Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat az útmutató tartalmazza. A javítás során az útmutatóban meghatározott pontozást kell alkalmazni.

Szóbeli vizsga

A szóbeli tételsor legalább 20 tételből áll.

A szóbeli vizsgán semmilyen segédeszköz nem használható.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A tételek jellemzői, összeállításuk

A szóbeli tételek címét és részleteit az előírt témakörök és vizsgakövetelmények alapján kell meghatározni. A tételek összeállításánál törekedni kell változatos, a problémamegoldást ösztönző feladatok megfogalmazására.

A szóbeli vizsga tételei komplex témákat ölelnek fel, így lehetőség nyílik egy téma több oldalról történő megközelítésére.

A szóbeli vizsga tételei alapvetően négy témakört ölelnek fel. A négy témakör mindegyikének ismerete fontos a szociális szakképzésre készülő érettségizők számára, ezért minden tétel *A)* és *B)* feladattal áll. Az *A)* feladat pszichológiából vagy gondozástanból, a *B)* feladat a társadalomismeret vagy a szociálpolitika témaköreiből épül fel.

A tételek tartalmazhatnak életszerű feladatokat, egyszerű eseteleírásokat. A szóbeli vizsgán a vizsgázó a kihúzott tétel kérdéseire válaszol.

Tartalmi szerkezet

A szóbeli témakörei

Pszichológia:

Általános lélektani ismeretek, a pszichológiai ismeretszerzés módszerei

Személyiség-lélektani ismeretek

Fejlődéslélektani ismeretek

Szociálpszichológiai jelenségek és folyamatok

A szocializáció folyamata

Gondozástan:

Gondozási ismeretek

Szükségletek és erőforrások komplex értelmezése

Társadalomismeret:

Szociológiai alapismeretek

Társadalmi struktúra

Társadalmi egyenlőtlenség és szegénység

Család és életmód

A mai magyar társadalom

Szociálpolitika:

Szociálpolitikai alapok

Szociálpolitikai beavatkozást igénylő problémák

Szociálpolitika intézményrendszere

Tételtípusok

Minden szóbeli tétel két témakört ölel fel.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli feleletet a vizsgakövetelmények szerint az alábbi szempontok és kompetenciák alapján kell értékelni:

Szempontok, kompetenciák	Pontszámok		
	A	B	Összesen
A feladat megértése, témataratás, a lényeg kiemelése	5	5	10
Az ember holisztikus megközelítése, a téma megközelítésének sokszínűsége	5	5	10
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítettsége A szakmai nyelv használata	5	5	10
Az ember és a társadalom értékalapú megközelítése A téma problémaközpontú bemutatása	10	10	20
SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM:	25	25	50

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Emelt szint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
180 perc	20 perc
100 pont	50 pont
Feladatlap	Szociális alapismeretek központi tételsor alapján témakörök bemutatása
180 perc	
Szociális alapismeretek központi írásbeli feladatsor megoldása	
100 pont	

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

A központilag összeállított írásbeli vizsga célja, hogy ellenőrizhető képet adjon a vizsgázó szociális alapismeretek tantárgyi tudásáról az ismeretek, a megértés és az alkalmazás tekintetében egyaránt. A vizsga elősegíti, hogy a vizsgázók teljesítményei, az egyes iskolákban folyó vizsgák összemérhetőek legyenek, és hozzájárulhat ahhoz is, hogy az oktatás eredményessége objektívebben mérhető legyen.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Tartalmi szerkezet

Az emelt szintű érettségi vizsgán az írásbeli összpontszám egyrészt a szociális alapismeretek írásbeli központi kérdéssor egyszerű, rövid választ igénylő (teszt jellegű) kérdéssorának megválaszolásával, másrészt a szociális alapismeretek szöveges (kifejtendő írásbeli) feladatok megoldásával érhető el.

A központi írásbeli ismeretanyagának összeállítása az egyes témakörökhöz tartozó részletes követelményeken alapul. A feladatsorban a tanult modulok fogalmi, törvényszerűségei, jelenségei és összefüggései a pszichológia (30%), a társadalomismeret (30%), a szociálpolitika (20%), a gondozástan (10%), az egészségügy (10%) arányában jelennek meg. A kérdéstípusok az előírt ismeret és képesség jellegű követelményeknek felelnek meg.

Szociális alapismeretek írásbeli szöveges feladatainak megoldásai alkalmazás jellegű követelményekre is építenek.

Feladatok és a feladatok jellemzői

Kompetenciák	%
Problémaközpontú gondolkodás	20
A szaknyelv alkalmazása	25
A feladat megértése, témataratás, a lényeg kiemelése	25
Az ember elhelyezése társas környezetében	30
Összesen	100

Lehetséges feladattípusok

1. Dokumentumok egy-egy részletének összehasonlítása, a különbségek okainak értelmezése
2. Dokumentumok alapján következtetések, értékelések megfogalmazása
3. Fogalmak magyarázata, értelmezése, hozzárendelése korhoz, területhez, személyekhez
4. Események, feladatok közötti sorrendiség megállapítása
5. Ok-okozati összefüggések feltárása, az eltérések bemutatása, elemzés
6. Célok és következmények megkülönböztetése
7. Tényadatok rendezése megadott szempontok szerint
8. Egyszerű ábra, séma, táblázat készítése, kiegészítése
9. Esszé készítése
10. Döntési helyzetek elemzése
11. Teszt jellegű feladatok: egyszerű választásos, hibakereső, relációanalízis stb.
12. Egyéb

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelésnél kötelező a központilag összeállított javítási-értékelési útmutatónak való megfelelés. Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat az útmutató tartalmazza. A javítás során az útmutatóban meghatározott pontozást kell alkalmazni.

Szóbeli vizsga

A szóbeli tételsor legalább 20 tételből áll.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A szóbeli vizsga tételei komplex témákat ölelnek fel, így lehetőség nyílik egy téma több oldalról történő megközelítésére.

A szóbeli vizsga tételei alapvetően négy témakört ölelnek fel. A négy témakör mindegyikének ismerete fontos a szociális szakképesítésre készülő érettségizők számára, ezért minden tétel *A)* és *B)* feladatból áll. Az *A)* feladat pszichológiából vagy gondozástanból, a *B)* feladat a társadalomismeret vagy a szociálpolitika témaköreiből épül fel.

A tételek tartalmazhatnak életszerű feladatokat, egyszerű esetleírásokat. A szóbeli vizsgán a vizsgázó a kihúzott tétel kérdéseire válaszol.

Tartalmi szerkezet

A szóbeli témakörei

Pszichológia:

Általános lélektani ismeretek, a pszichológiai ismeretszerzés módszerei

Személyiség-lélektani ismeretek

Fejlődéslélektani ismeretek

Szociálpszichológiai jelenségek és folyamatok

A szocializáció folyamata

Gondozástan:

Gondozási ismeretek

Szükségletek és erőforrások komplex értelmezése

Társadalomismeret:

Szociológiai alapismeretek

Társadalmi struktúra

Társadalmi egyenlőtlenség és szegénység

Család és életmód

A mai magyar társadalom

Szociálpolitika:

Szociálpolitikai alapok

Szociálpolitikai beavatkozást igénylő problémák

Szociálpolitika intézményrendszere

Tételtípusok

Minden szóbeli tétel két témakört ölel fel.

A tételek jellemzői, összeállításuk

A szóbeli tételek címét és részleteit az előírt témakörök és vizsgakövetelmények alapján kell meghatározni.

A tételek összeállításánál törekedni kell változatos, a problémamegoldást ösztönző feladatok megfogalmazására.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli feleletet a vizsgakövetelmények szerint az alábbi szempontok és kompetenciák alapján kell értékelni:

Szempontok, kompetenciák	Pontszámok		
	A	B	Összesen
A feladat megértése, témátartás, a lényeg kiemelése	5	5	10
Az ember holisztikus megközelítése, a téma megközelítésének sokszínűsége	5	5	10
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítettsége A szakmai nyelv használata	5	5	10
Az ember és a társadalom értékalapú megközelítése A téma problémaközpontú bemutatása	10	10	20
SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM:	25	25	50